

Elektrificering af affaldsindsamlingen

- 4- leaf Consulting
- Generelt om markedet – transport og energi
- Tung transport
- Rapporten – el i affaldsindsamlingen
- Ladeinfrastruktur – planlæg, procestid
- VGI (energinet V2X i Danmark rapport + Bjørn)
- Beredskab – brand i elbiler

-
-

Om 4-leaf Consulting

Min baggrund: Fra Samsø - DataIngeniør – 26 år I IT branchen heraf 17 år som selvstændig – stifter i 2018 4-leaf Consulting; konsulentvirksomhed indenfor grøn omstilling primært transportområdet.

Nøgleord: rådgivning og konsulentvirksomhed, projekter og teknologi-enabling)

- Formand for IDA Automotive
- Formand for batterigruppen I DaCES – Dansk Center for Energilagring
- Medstifter af Hyperloop-Denmark og
- Bestyrelsesmedlem i IDA Rail

4-Leaf Consulting
Engineering a Sustainable Future

Eksempler på opgaver

Udrulning af ladeinfrastruktur til tung vejtransport

https://elbilviden.dk/tung-transport/

gmærker... Kom i gang ITAMOrg - YouTube Danmark på film | Dan... Free Image Resizer: Re... Does The Tesla Semi M... SAM Maturity :: ITAM...

BOLIGORGANISATIONER TCO PUL

ELBILVIDEN.DK LADEKORT BILKATALOG

PRIVAT ERHVERV OFFENTLIG TUNG TRANSPORT

OVERVEJER I EL-LASTBILER I FLÅDEN	HVAD KOSTER EN EL-LASTBIL	SÆT STRØM TIL JERES LASTBILFLÅDE	LADNING
Hvorfor skifte til el-lastbiler	Totale omkostninger (TCO)	Opsætning af ladestandere på egen matrikel	
Det gør andre virksomheder	Afgifter på el-lastbiler	Ladning uden for virksomheden	
Guides og vejledninger	Muligheder for støtte til el-lastbiler	Ladning i Europa	
	Køb og udbud	Køb og udbud af ladeinfrastruktur	
		Ladestik og -standarder	

Alt I skal vide om el-lastbiler

Eksempler på projekter

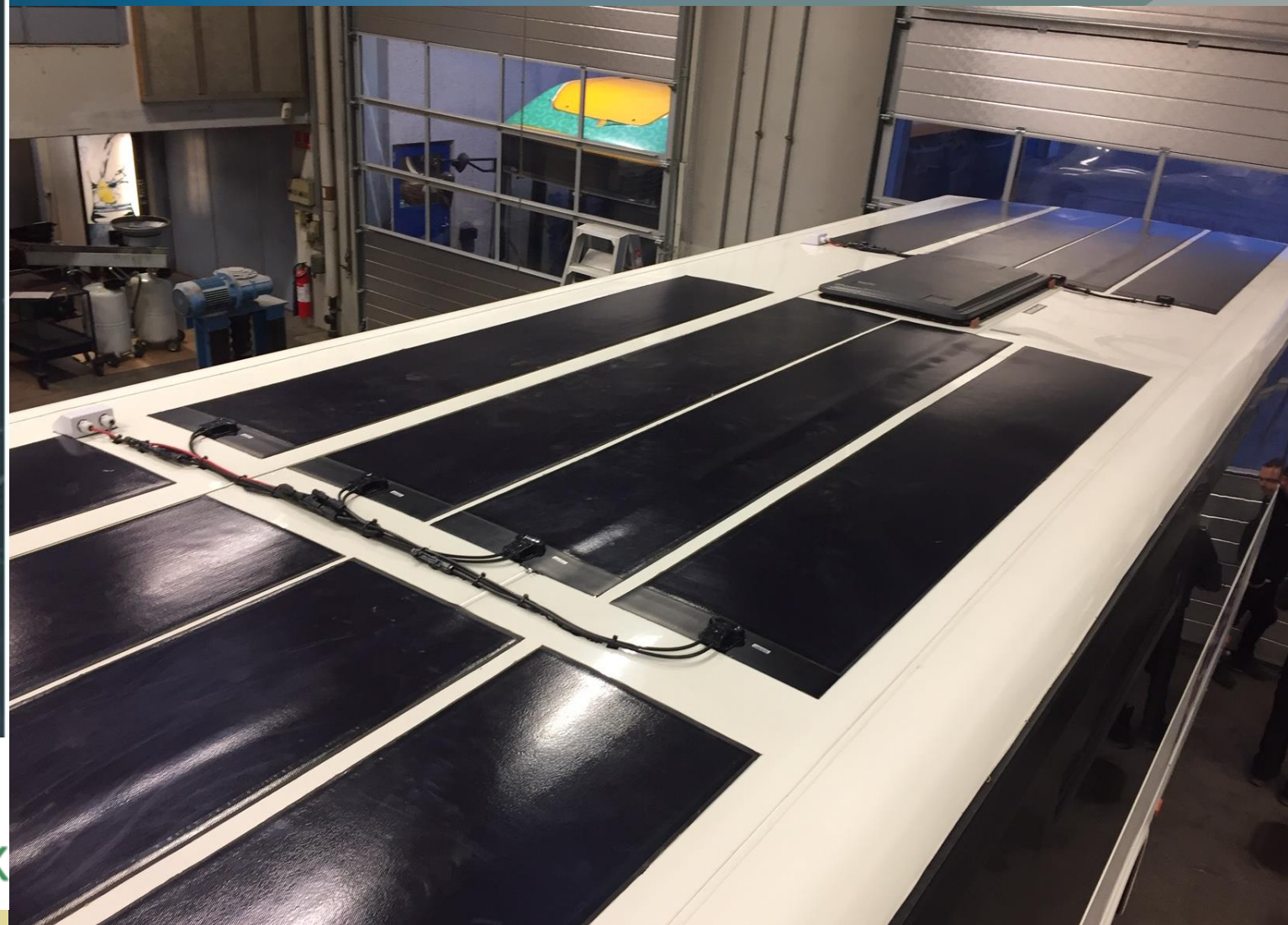
Solceller på bus på Ærø

Klyngeprojekt
Energilagring
Innovationsprojekt

Second-Hand Tesla Battery for Grid Connected Energy Storage

Lithiumbatterier forbundet til elnettet kan have en væsentlig rolle i et energisystem domineret af bæredygtige energikilder, til buffering, netstabilitet og frekvenskontrol. I fremtiden...

SE PROJEKT

Generelt om markedet

**Vi står midt i en "fase-skifte transformation"
- disruption i flere sektorer samtidig - især**

Energi og Transport

Seneste disruption på transportområdet

New York 1900

New York 1913

Brintbiler er allerede historie

FDM: Kæmpe lussing til brintbiler: Slut med at tanke i Danmark!

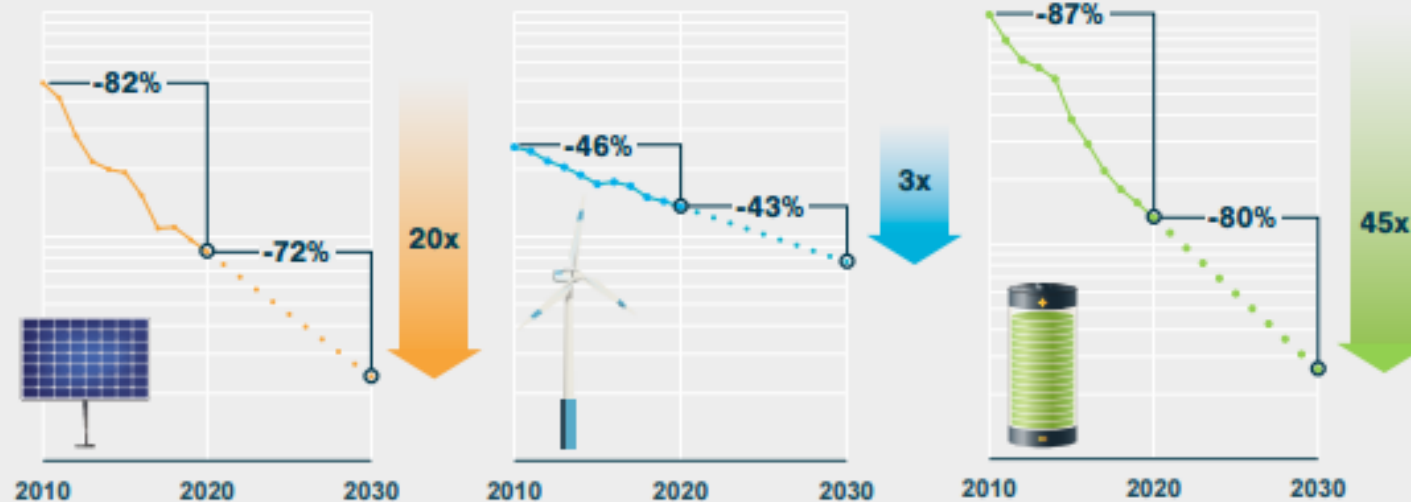
Energiområdet

Udviklingen
specielt på
batteriområdet
disrupter
transportområdet

100% Solar, Wind, and Batteries is the Cheapest System by 2030

Falling costs drive technology disruptions. Solar and wind are already the cheapest new generation options, and cost less than existing coal, gas, and nuclear power plants in many areas. The cost of SWB systems will fall another 70% by 2030, making disruption inevitable.

\$/kWh (logarithmic plot)

- » We are beyond the rupture point, and the bulk of disruption will unfold rapidly over the next decade.
- » Electricity from a 100% SWB system in 2030 will cost less than 3 cents per kilowatt-hour.
- » New investments in coal, gas, or nuclear power is financially unviable.
- » Existing coal, gas, and nuclear assets will be stranded.

Den tunge transport er også på vej

Tesla annoncerede Tesla Semi i 2017: 40 tons og 500 miles på en enkelt opladning!

CLEAN TRANSPORT

Head Of Daimler Trucks Claims Laws Of Physics Same In California As They Are In Germany

The head of the truck division at Daimler says the laws of physics are the same in California as they are in Germany. He strongly doubts that Tesla will release an electric truck with up to 500 miles of range any time in the foreseeable future.

"If Tesla really delivers on this promise, we'll obviously buy two trucks — one to take apart and one to test because if that happens, something has passed us by. But for now, the same laws of physics apply in Germany and in California".

Martin Daum, head of Daimler Trucks

Watch Tesla Semi do something Bill Gates said wasn't possible

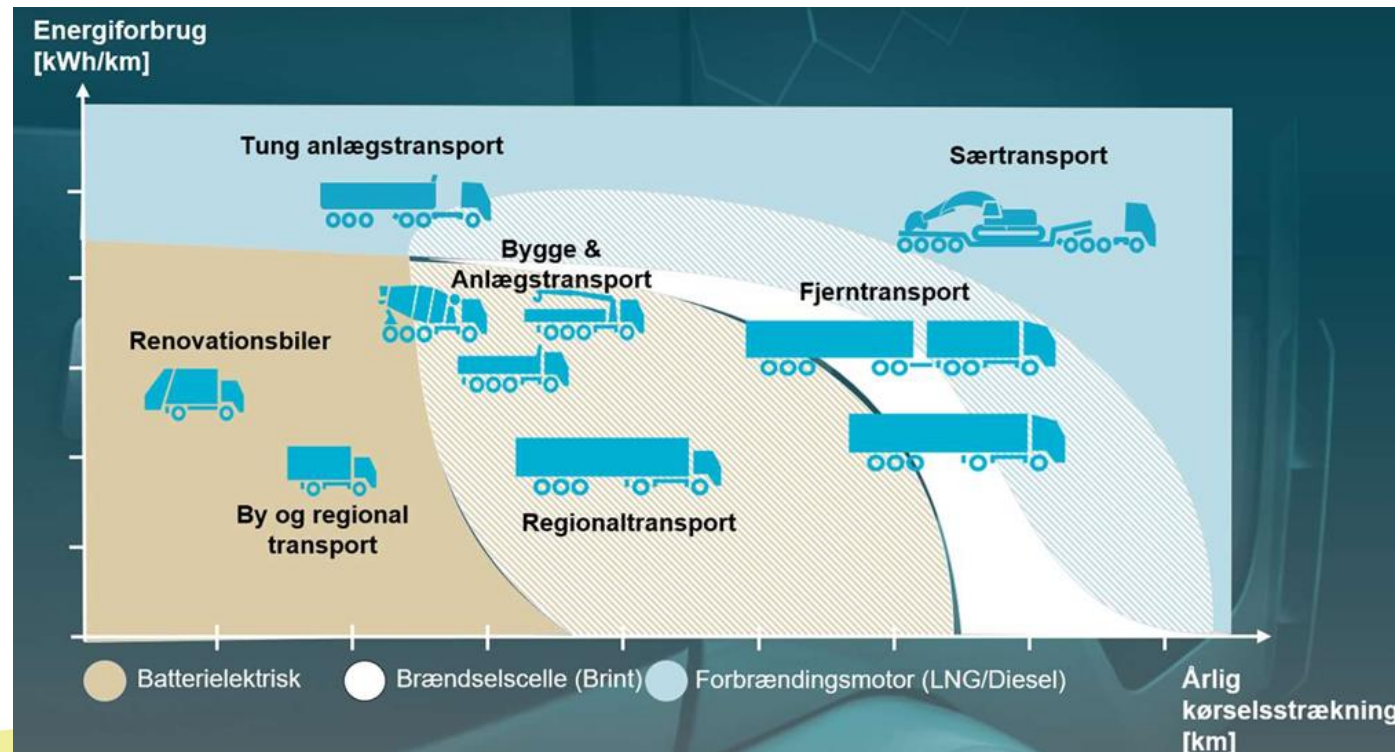
Fred Lambert | Dec 2 2022 - 3:22 am PT | 594 Comments

Bill Gates argued that all-electric semi-trucks, like the Tesla Semi, would "probably never" work because batteries would be too heavy:

"The problem is that batteries are big and heavy. The more weight you're trying to move, the more batteries you need to power the vehicle. But the more batteries you use, the more weight you add—and the more power you need. Even with big breakthroughs in battery technology, electric vehicles will probably never be a practical solution for things like 18-wheelers, cargo ships, and passenger jets. Electricity works when you need to cover short distances, but we need a different solution for heavy, long-haul vehicles".

Men den tunge transport er meget andet end trækere der skal køre meget langt!

Rapporten – Renovationskørsel på el - 2023

- ✓ Initiale overvejelser vedr. elektrificering af affaldsområdet (ruter, rækkevidde, ladeinfrastruktur, økonomi, klima og miljø)
- ✓ Erfaringer med drift af elektriske skraldebiler
- ✓ Markedsundersøgelse i samarbejde med Cirkulær
- ✓ Ladeinfrastruktur
- ✓ Oversigt over markedet for elektriske skraldebiler 2023 (DK)
- ✓ Guide til kommuner og andre interessenter
- ✓ Featureliste

Markedsundersøgelse i kommunerne om overgang til el i affaldsindsamlingen

Samarbejde med Cirkulær

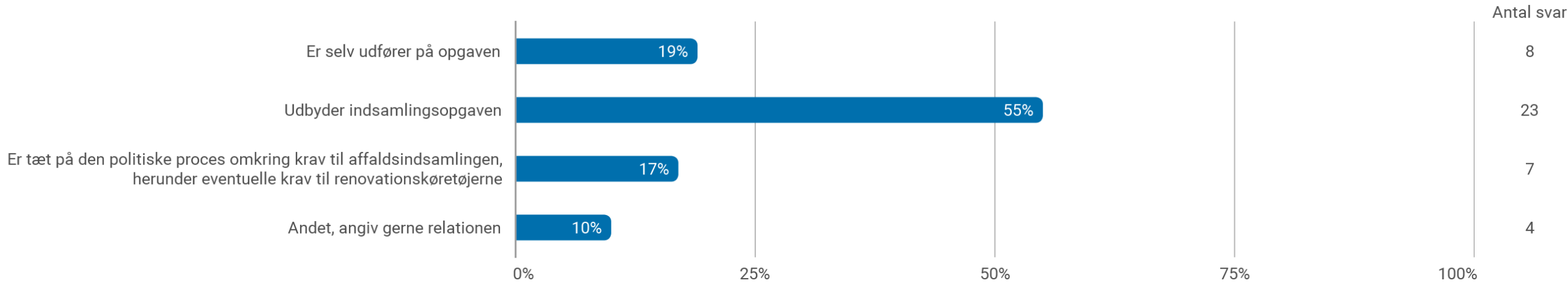
Respondenter fra såvel kommuner og renovatører

Ikke videnskabelig eller statistisk signifikant - men en god pejling på situationen i kommunerne lige nu (2023)

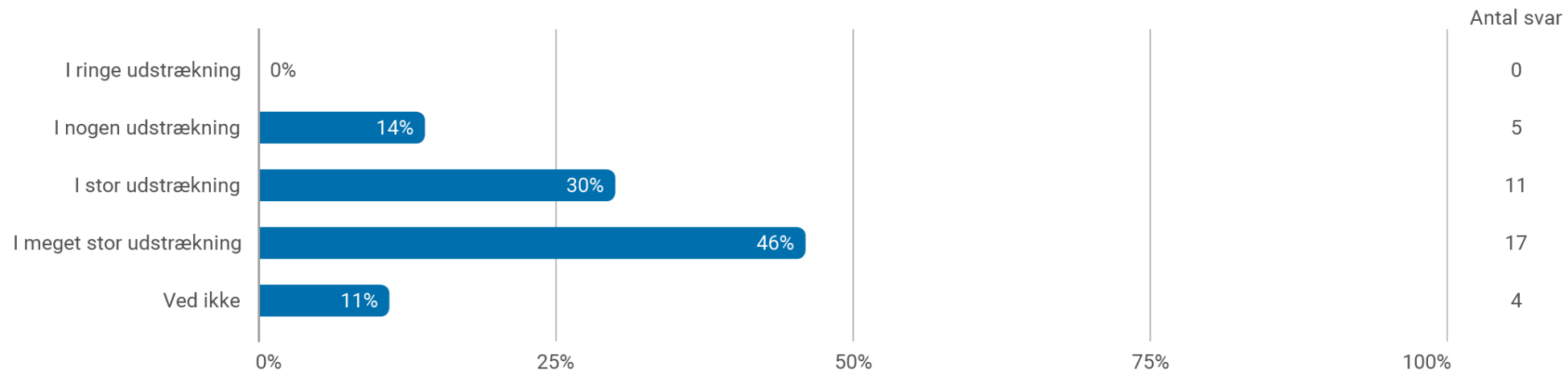

Hvem svarer du på vegne af?	Hvem svarer du på vegne af?
Vesthimmerlands Forsyning	Reno Djurs I/S (Norddjurs/Syddjurs)
Vand og Affald, Svendborg	Holstebro, Struer, Lemvig og Skive
Tønder Forsyning	Kolding kommune
Silkeborg Forsyning	Vejle Kommune
Odense Renovation A/S	Vejle Kommune
Nyborg Forsyning	Thisted
Nordværk	Sorø
Lyngby-Taarbæk Forsyning A/S	Ringsted
Kerteminde Forsyning A/S	Nyborg Kommune
Lyngby-Taarbæk	Mariagerfjord
Langelands Forsyning A/S	Lyngby-Taarbæk
Kredsløb A/S	Langeland
KLAR Forsyning	Greve Kommune
Gribskov Forsyning	AffaldPlus ejerkommuner
Glostrup Forsyning	Aalborg Kommune
Fors A/S	Aalborg
Arwos (i Aabenraa)	Aalborg
Assens Forsyning A/S	

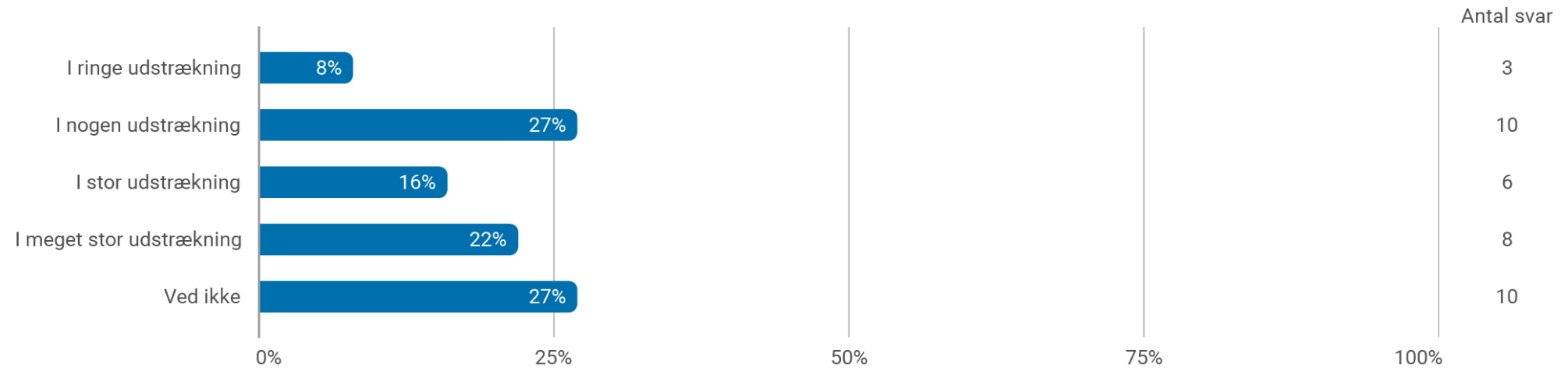
Hvilken relation har du til affaldsindsamlingen?

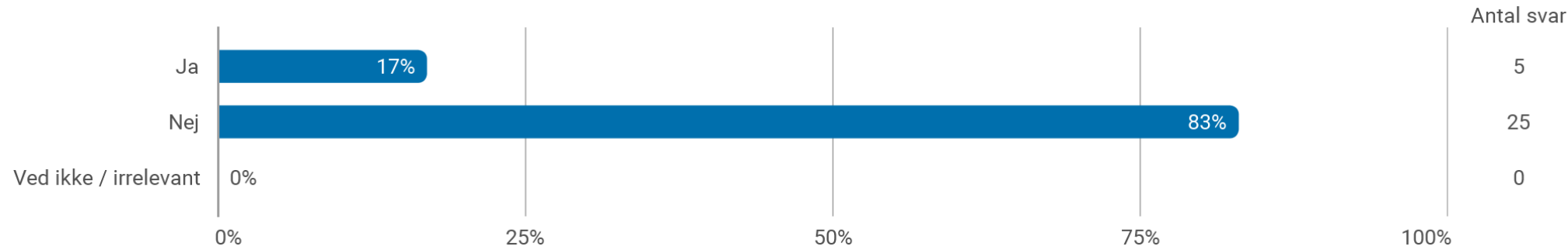
I hvilken udstrækning er der politisk opbakning i kommunen til indførelse af lavemissionskøretøjer?

Er der opbakning til at bevilge de fornødne ekstra midler til overgangen til lavemissionskøretøjer?

Har kommunen foretaget analyse af indsamlingsruter med henblik på optimering i fht. overgang til lav-emissionskøretøjer?

Har kommunen foretaget analyse af indsamlingsruter med henblik på optimering i fht. overgang til lav-emissionskøretøjer? (Nej – uddybning)

Ved seneste udbud i 2019 var tiden ikke moden

Opgaven ligger hos forsyningsselskab

Ikke endnu

Ifølge vores rådgiver i forbindelse med udbuddet, har vi alt for store afstande i XX Kommune til el-lastbiler

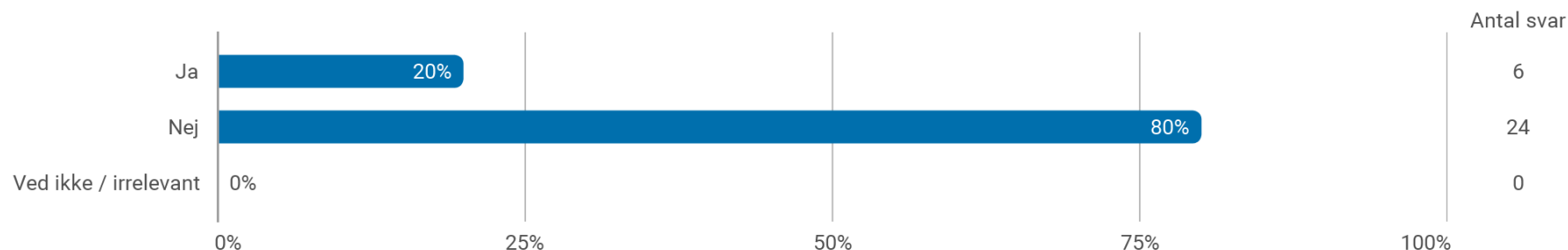
*Da vi sidst udbød indsamlingsopgaven i 2019 var der absolut ingen politisk opbakning til lav-emissionskøretøjer ud over euro-6. **Efter sigende er den ny kommunalbestyrelse mere miljøbevidst.***

Det er tilbudsgivers opgave

Det er en del af udbuddet at renovatøren selv planlægger ruterne

De ruter vi har i dag vil kunne køres med el-skraldebiler.

Er indsamlingsruterne blevet optimeret i fht. overgang til lav-emissionskøretøjer?

Uddybende:

Overvejes i forbindelse med kommende udbud

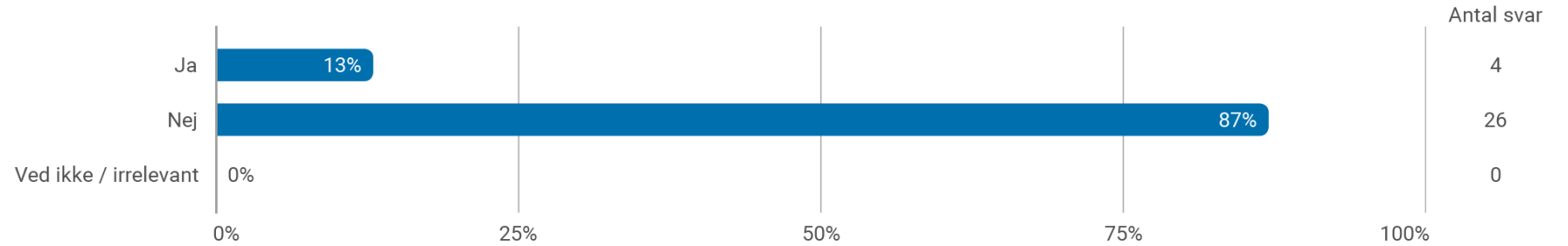
Opgaven ligger hos forsyningsselskab

Ikke endnu

Det vurderer renovatørerne der har vundet udbuddet

Det er tilbudsgivers opgave

Har elektrificering på affaldsindsamlingsområdet givet anledning til overvejelser omkring hjemtagning/udlicitering?

Har elektrificering på affaldsindsamlingsområdet givet anledning til overvejelser omkring hjemtagning/udlicitering? (uddybende – Nej)

Vi har udlicitering

Vi har altid udbudt indsamlingen af hjulcontainerne

Vi har 1/4 af indsamlingen udliciteret ift. benchmark

Opgaven ligger hos forsyningsselskab

Ingen sammenhæng med overvejelser

Det vil blive behandlet forud for næste udbud

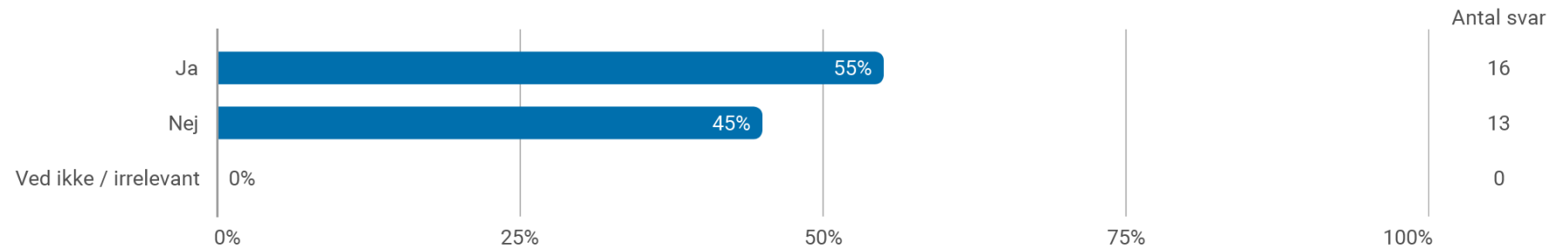
Har elektrificering på affaldsindsamlingsområdet givet anledning til overvejelser omkring hjemtagning/udlicitering? (uddybende – Ja)

lettere at stille krav om el end selv at skulle vælge el bil

Kun i begrænset omfang

Fortsætter udlicitering

Har kommunen taget med i deres beslutninger at pris ikke er afgørende for udbud, grundet potentielle meromkostninger i forb. med indkøb af lav-emissionskøretøjer?

Har kommunen taget med i deres beslutninger at pris ikke er afgørende faktorer for udbud, grundet potentielle meromkostninger forbundet med indkøb af lav-emissionskøretøjer? (uddybende – Ja)

udbød som laveste pris men med krav om el som drivmiddel

Vi satte minimum ca 30% elbiler som minimumskrav

Vi har en forventning om, at prisforskellen ikke er væsentlig

Politikerne var i 2019 ikke villige til at betale mere for lav-emission

Når der laves udbud kigges der på flere bundlinjer og ikke kun økonomi

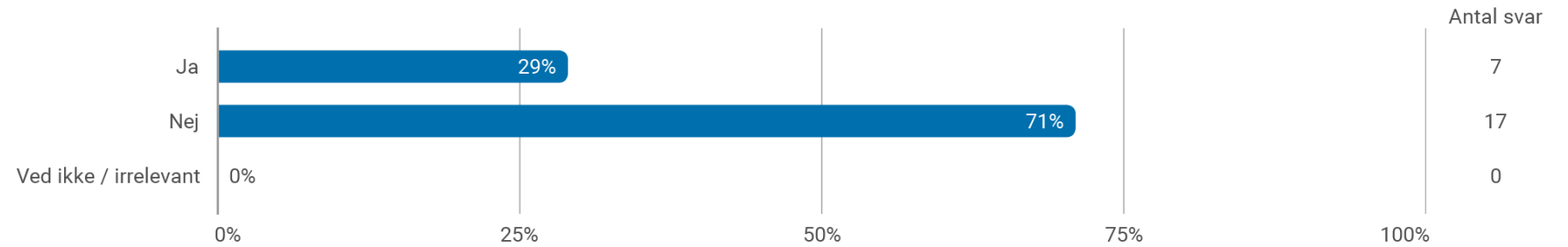
I nuværende udbud bruges el til lift, som har en mindre meromkostning end ren dieseldrift.

Det var et krav at bilerne skulle være lav-emission

Det er vurderet at kørsel med renovationskøretøjer med HVO og Eldrift på kasserne passer bedst til indsamlingsopgaven hos os

Klima, Miljø, Arbejdsmiljø mv. er altså også væsentlige parametre!

Har I gjort jer overvejelser omkring ladeinfrastruktur til skraldebiler?

Har I gjort jer overvejelser omkring ladeinfrastruktur til skraldebiler? (uddybende – Ja)

Vi tilbød at bilerne kunne lades op hos os.

Vi har selv en stor bilpark - overgang til el vil kræve ladestationer

Vi har i dag nok strøm lagt ind til et par fuldelektriske biler, men det vil kunne blive en udfordring på sigt.

Med nuværende infrastruktur er det ikke muligt at indsætte eldrevne skraldebiler.

Ikke specifikt til skraldebiler, men til al trafik. Der er ved at blive vedtaget en ladestander infrastruktur plan i kommunen.

Er meget tidligt i processen

Har I gjort jer overvejelser omkring ladeinfrastruktur til skraldebiler? (uddybende – Nej)

blot et krav at renovatøren skulle kunne lade sine biler

Opgaven ligger hos forsyningselskab

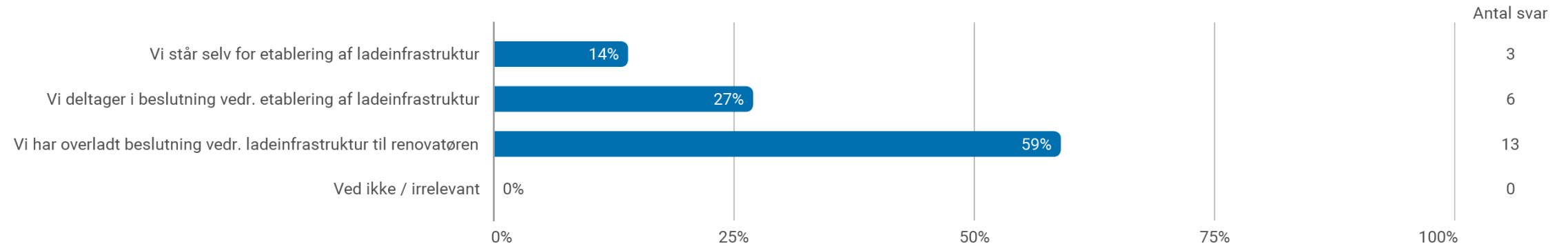
Men vi foreslog også gasbiler og ren biodiesel samt el-lift til tømning

Kontrakthaver står selv for denne del

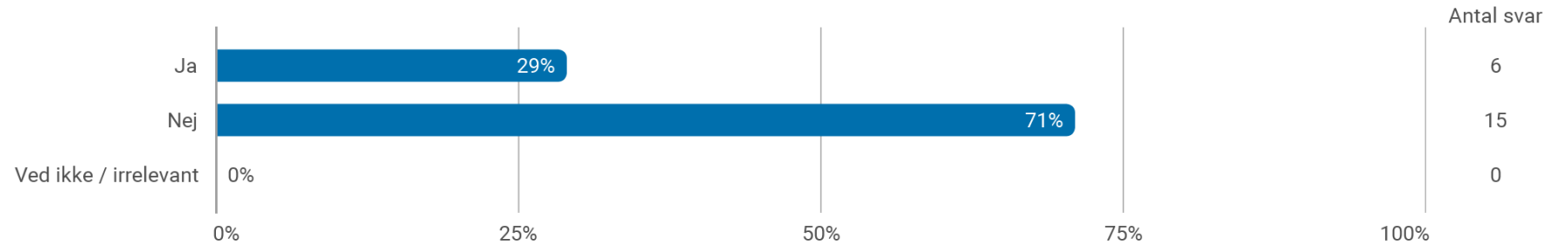
Det er tilbudsgivers opgave

Bilerne lades ikke på genbrugspladsen men på renovatørens egne faciliteter

Ønsker I selv at stå for hele eller dele af etableringen af ladeinfrastruktur eller overlades det alene til renovatør?

Overvejer I at ladeinfrastrukturen – evt. dele heraf – kan anvendes til andre formål (eksempelvis opladning af andre erhvervskøretøjer)?

3. Overvejer I at ladeinfrastrukturen – evt. dele heraf – kan anvendes til andre formål (eksempelvis opladning af andre erhvervskøretøjer)? (uddyb gerne, fx hvorfor/hvorfor ikke og i hvilket omfang) - Ja

Bybusser og kommunale køretøjer, men politikerne var heller ikke interesserede i at disse skulle være lav-emission.

3. Overvejer I at ladeinfrastrukturen – evt. dele heraf – kan anvendes til andre formål (eksempelvis opladning af andre erhvervskøretøjer)? (uddyb gerne, fx hvorfor/hvorfor ikke og i hvilket omfang) - Nej

Vi har endnu ikke renovationskørsel på el. Besluttet senere.

Spørgsmålet er ikke relevant

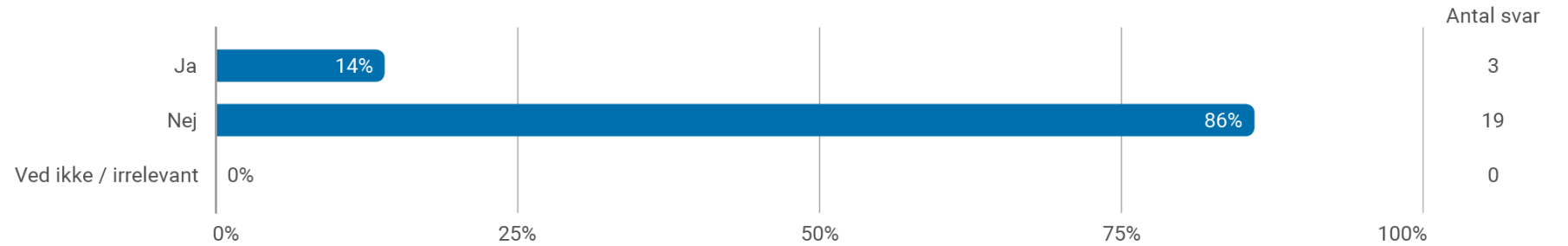
Overvejelsen ligger hos forsyningselskab

Ikke pt. da vi er udfordret rent pladsmæssigt i forhold til at ligge i bymæssig bebyggelse.

Er ikke så langt i processen

Det har vi ikke overvejet på nuværende tidspunkt

Indgår ladeinfrastrukturen i kommunens ladestander strategi?

Hvor stor andel af ruterne ser I, teoretisk vil kunne køre på el-skraldedebiler i dag?

ved ikke.

en meget lille del. Holbæk by.

Ved ikke

Uvist

Kun en lille del

Byruterne

Alle på nær mobilsug.

Alle

50-70 %

50 % +

40%

30%

30 % af tømningerne

30 % af tømningerne

20-25%

100% lav-emission (5 el resten på gas)

100%

100%

100%

Hvor stor en andel er elektrificeret indenfor 5 år?

ingen idé

ca. 50 %

Vi har i stedet mål om CO2-reduktion

Ved ikke.

Ved ikke

Uvist

Uafklaret

Uafklaret

Nuværende niveau fastholdes

Et bud vil være 30-50%

Alle biler er på el eller gas der vil ikke ske ændringer i udbudsperioden.

?

50 %

30 %

30 %

30

100

0%, der anvendes alternative brændselskilder i stedet for.

0

Hvad er planerne omkring elektrificering de nærmeste år? - Angiv næste periodes startdato

medio 2024

januar 2024

Ved ikke endnu, tidligst i 2025

Tidligst 1/9 2026

Indsamling af (rest/madaffald/plast/metal/papir/MDK) er først om 6-8 år

Ikke afgjort endnu, da der er mulighed for at forlænge gældende kontrakt.

Der vil ikke ske ændringer i udbudsperioden de næste 8 år. Alle biler er på el eller gas

31/6 2026

2029 / 2030

2026

1/11-27

1. oktober 2030

1. oktober 2023

1. oktober 2023

1. maj 2027

Opgave!

1. Diskuter med din sidemand fordele, ulemper, konsekvenser mv. ved evt. Hjemtagning/udlicitering af affaldsindsamlingen i forbindelse med overgang til elektriske køretøjer.

Hvis udliciteringen ligger fast – diskuter så i hvilken udstrækning det er relevant at indgå i overvejelser omkring etablering af ladeinfrastruktur)

2. Diskuter med din sidemand mulighederne for at anvende triple bottom line regnskabsprincipper vedr. Budgettering/indkøb af elektriske skraldebiler/køb af Indsamling baseret på el (0-emission).

Oversigt over markedet for elektriske skraldebiler 2023 (DK)

Producenter

Ombygninger

Featureliste - Elektriske renovationskøretøjer (2021)

	NA C-Less 170 kWh	PVI C-Less 255 kWh	Scania BEV 5	Scania BEV 9	Emoss 195	Mercedes eEconic	Dennis Eagle eCollect	Volvo FEE / Renault D. Wide Z.E.	
Batteri kapacitet - nominel	170 kW	255 kWh	165 kWh	300 kWh	235 kWh	324 kWh	300 kWh	200 kWh	266 kWh
Batteri kapacitet - anv.	170 kW	255 kWh	120 kWh	219 kWh	195 kWh	315 kWh	200 kWh	160 kWh	212 kWh
Batteri type	LiFePO ₄	LiFePO ₄	Li-NMC	Li-NMC	Litium-ion-batterier	Litium-ion-batterier	Li-NCM	NMC	NMC
Rækkevidde max	90 - 110 km	120 - 150 km	90-130 km	160-250 km	80 km v/1.000 tøm. n.	> 150 km v/1.000 tøm. n.	90-160 km	60-100 km	120-200 km
Rækkevidde typisk	90 - 110 km	120 - 150 km	70 km	120 km	60 km v/800 tøm. n.	> 150 km	90-160 km	70 km	120 km
Opladning og ydelse									
Ladeeffekt DC, CCS	NA	NA	130 kW	130 kW	160 kW	160 kW	50 kW	150 kW	150 kW
Ladetid (til 80%)			46 min	85 min	Ca. 1 time	Ca. 1 time	3,5 t (15-70%)	55 min	100 min
Ladeeffekt AC	32 eller 63 Amp	32 eller 63 Amp	NA	NA	42 kW	NA	NA	22 kW	22 kW
Ladetid 32 Amp (100%)	9 timer	9 timer			ca. 4 timer			6-10 timer	8-12 timer
Ladetid 63 Amp (100%)	6 timer	6 timer							
Motorydelse	103 kW	103 kW	295 kW	295 kW	250 kW	400 kW	200 kW	295 kW	295 kW
Motorydelse (booster)	118 kW	118 kW	230 kW	230 kW	195 kW	300 kW		230 kW	230 kW
PTO, gear & garanti									
ePTO	35 kW	35 kW	60 kW	60 kW	50 kW	52+32 kW peak	40 kW	60 kW	60 kW
Antal gear	ZF 9-trins	ZF 9-trins	2	2	1 frem, 1 bak	2 + bak	2	2	2
Garanti på drivlinje	2 år	2 år	5-8 år	5-8 år	12 måneder	3 år	3 år	2 år	2 år
Garanti på batteri	5 år	5 år	op til 8 år	op til 8 år	60 mdr. el. 3000 ladecykl.	6 år	3 år	1 år	1 år
Garanti batteri v/serviceaft.	10 år	10 år			DC-ladning: 2000 cykler			8 år	
Vægt & fysiske dimensioner									
Totalvægt 3 akslet	27 t	27 t	26,65 t	27,6 t	27 t	27 t	27 t	28 t	28 t
Lastevne	10,0 t	10,0 t	10,6 t	10,6 t	10,0 t	17,8 t (ex. opbyg.)	10,7 t	16856 (ex. opbyg.)	16.256 (ex. opbyg.)
Akselafstand	3.900 mm	3.900 mm	3.950 mm	4.350 mm	3.900 mm	4.000 mm	3.900 mm	3.900 mm	4.350 mm
Total længde	10130 mm	10130 mm	10,4 m	10,4 m	8349 mm / 9857 mm	8.300 mm afh. af udh.	10.130 mm	afh. af udh.	afh. af udh.
Total lgd. m/bagst. åbent	11.210 mm	11.210 mm					11.210 mm		
Chassis bredde	2250 mm el. 2500 mm	2250 mm el. 2500 mm	2550 mm	2550 mm	2.500 mm	2.500 mm	2.250 mm	2.550 mm	2.550 mm
Adgangsforhold									
Indstigningshøjde 1. trin	495 mm	495 mm				< 900 mm	495 mm		
Indstigningshøjde total	785 mm	785 mm	900 mm	900 mm	< 900 mm	Ja - med glas	785 mm	900 mm	900 mm
Foldedør/indsv. h side	JA	JA	JA	JA	JA	NEJ	JA	JA	JA
Foldedør/indsv. v side	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ		NEJ	NEJ	NEJ
Øvrige									
Automatlift	JA	JA	NEJ	NEJ	JA, (option)	?	JA	?	?

Elektrificering af affaldsindsamlingen

- 4-leaf Consulting
- Generelt om markedet – transport og energi
- Tung transport
- Rapporten – el i affaldsindsamlingen

STRÆK BEN 5 MINUTTER!

- Ladeinfrastruktur
- VGI (energinet V2X i Danmark rapport)
- Beredskab – brand i el-køretøjer

